

Broeders! stemt het lied der vreugd!
 Zijt gij waarlijk Jezus leden,
 In Zijn heerlijkheid verheugd,
 Kunt gij 't pad des doods betreden;
 Waar de Christus woont in 't hart,
 Is het sterven vrij van smart.

Lacht, o vromen, juicht en lacht,
 Als de doodschrik u wil kwellen;
 Gij, die Jezus komst verwacht,
 Zult met feestklank Hem verzellen,
 Daar waar eeuw'ge vreugde beidt,
 In het rijk der heerlijkheid.

Christnen, oog en hart omhoog,
 Rukt u los van 't stofgewemel,
 Dringt door lucht en wolkenboog,
 Leeft reeds hier als in den hemel;
 Woont reeds nu met hart en zin
 Bij uw God en Heiland in.

*Naar Louize Henriette van Oranje,
 Keurvorstin van Brandenburg.*

C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA.

DE PREDIKANTS-DOCHTER.

NOVELLE.

DOOR

J. J. CREMER.

„Hoe vindt gij mijn tafeltje, lieve?” zeide Mevrouw Pels haar echtgenoot zacht in eene kamer schuivende waar een keurig opzetje gereed stond.

„Wel, 't ziet er goed uit,” antwoordde de heer burge-meester, maar noemt gij dien omslag een famillare boterham, „'t is waarlijk te veel.”

„Daar heb je 't nu weêr” zuchtte Mevrouw, „wanneer zal 't u naar den zin wezen? Te veel! wel lieve hemel, wat dan....? hoe kon het ooit minder?”

„Wel, waarlijk kon het minder,” hernam de echtvriend, „wij krijgen het nergens zóó; althans niet bij Strijknet of Stap.... 't is altijd....”

„Wel hemelsche goedheid,” viel Mevrouw haar gemaal in de rede, „'t zijn nog al voorbeelden die gij daar geeft. Strijknet en Stap.... de gierigsten van 't dorp.... Slomp met een beschuitje, de heeren een glaasje wijn, en tot besluit een broodje met kaas of rookvleesch.

„'t Is geen bewijs dat ze gierig zijn,” hernam de heer Pels, ik geloof eer, dat de menschen 't niet missen kunnen. De tijden zijn duur en die tegenwoordig van een klein traktament moet bestaan, heeft het zuur genoeg.

„Nu gierig of arm, dat is ook hetzelfde,” sprak Mevrouw weder, „ik verkies mij niet naar die menschen te regelen, 't is gek genoeg dat men op een dorp wel gedwongen is met zijne minderen te converseren.... ik denk er niets om te laten.”

„Enfin, 't is uwe zaak,” zeide de echtvriend, „en ik moet zeggen gij hebt het keurig gerangschikt; maar lieve, wat zullen wij uitvoeren....? wij moeten weer praten, want „dominé speelt niet.”

„Ja, da's ook vervelend,” zeide Mevrouw.

„Waarover te praten van acit tot tienem?” hernam mijnheer.

„Wat dat nu betreft,” antwoordde Mevrouw, „er zijn punten genoeg; reken eens aan: de dood van den Czaar, de zaak in de Krim, Sebastopol, en dan, wel 't is geen kleintje, over den watersnood!

„Ja over den watersnood,” herhaalde Mijnheer en vertrok

uit de kamer waar het opzetje klaar stond, naar het salet, waarin de genoodigden werden opgewacht.

Het duurde niet lang of het verwachte gezelschap was in het salet van de echtelieden Pels vergaderd.

De heeren zaten bij het heldere turfvuur, de dames, met gloeiende kooltjes onder de voeten, rondom de glimmende tafel waarop een vracht van zilver in vormen van trekpot melkkan, suikerpot en theelepeltjes heel wat effect maakte. Aan de regterzijde van Mevrouw Pels, zat Mevrouw Stap, of liever *Jufvrouw* Stap, want haar echtgenoot, de predikant van het dorp, was niet gedoktoreerd; aan de linkerzijde de vrouw van den gepensioneerden kapitein Strijknet, terwijl Charlotte Stap, de bevallige dochter des predikants, tusschen hare moeder en de vrouw des kapiteins in zat.

Ter regterzijde van den haard was de zitplaats van den gastheer, de dominé hield den linkervleugel gedekt, en de kapitein had het gloeiende vuur tot vis à vis, dat hem dien avond welligt eene schrede nader aan den bril bragt.

„Ja, ja,” ving de kapitein aan, toen het gezelschap tot de conclusie was gekomen, dat het maar koud bleef, „wij beleven al vreemde tijden, 't gaat in de Krim niet vooruit.”

„Wat zou het vooruit gaan,” zeide Pels, „'t Is tobben en wurmen en 't blijft bij het oude.”

„'t Is 'n mooie historie,” hernam Strijknet, „wie heeft van z'n leven zulk oorlogen gezien, 't ontbreekt er maar aan dat het Engelsche gouvernement eenige scheepsladingen voltaires van *dit* soort,” en de kapitein sloeg op den zetel die hem droeg, „voor de soldaten naar de Krim zendt; ze konden dan op hun gemak de kat uit den boom zien.

„O! meent gij Anthonie,” zeide Mevrouw Strijknet haar gemaal vragend aanziende, daar zij zoo iets van „boom *hieng*” had meenen te hooren. „Ik vond het verschrikkelijk.”

„Wie, wat Anthonie?” vroegde de kapitein die met zijn geheele ziel in de Krim was.

„Wel Strijknet, Anthonie!” herhaalde Mevrouw, „waarvan in de krant *stong*: O! 't was zoo aandoenlijk.”

Door dit mal à propos kwam het gesprek, zoo als Mevrouw Pels terecht had voorzien, al dadelijk op de treurige verwoestingen door den watersnood aangerigt, en op de ongelukkige menschen die door den vloed van alles werden beroofd. Ieder lid van het gezelschap had een verhaal voor te dragen, dat met die treurige zaak in verband stond, en de predikant Stap besloot, dat er heel wat geld zou vereischt worden om de noodlijdenden te helpen.

„Daar zegt u een waar woord, dominé,” zeide mevrouw Pels, toen de predikant ophield met spreken. „Het is te hopen dat ieder naar zijn vermogen zal bijdragen.”

„Naar vermogen, dat hoop ik mevrouw,” hernam Stap. „Het is te wenschen dat ieder gespaarde bij deze ramp zal gevoelen, dat hij eenmaal van zijn rentmeesterschap reken-schap zal moeten geven.”

De toon waarop de predikant deze woorden uitte, had zoo iets bepaalds, dat mevrouw Pels bij vergissing tweemaal melk in de thee deed, maar toch, zij herstelde zich spoedig, want dominé had altijd zoo iets *bepaalds* in zijn spreken, en met een vriendelijk lachje reikte zij de kopjes thee met de verontschuldiging over, dat zij als naar gewoonte wat rijkelijk was geweest. Nog spraken de heeren over den watersnood en wat daarmee in betrekking stond, en deelden de dames elkander gemengde berigten mede, die voor menig nieuwsblad belangrijk genoeg zouden geweest zijn, toen de deur werd geopend en de eenige zoon der echtelieden Pels het vertrek, zeer onverwacht, binnen trad.

Na mama een zoen en papa een hartelijken handdruk te hebben gegeven, maakte Louis zijn compliment voor de dames, en aan zijn kleur die hooger dan gewoonlijk stond, was het wel te bespeuren dat dit gezelschap hem eenigzins verraste.

„Wel weerga's, jongen, wat doe jij hier?” zeide de bur-

gemeester, nadat ook den predikant en den kapitein de handen waren gedrukt; „ik dacht dat ge goed en wel in Utrecht zoudt zitten; er is toch geen kwaad bij....?”

„In 't minst niet, papa,” antwoordde Louis, terwijl hij zijn stoel in eene schuinsche rigting tusschen die van den kapitein en jufvrouw Charlotte plaatste, „ik heb maar alleen...” en de student in de letteren maakte eene beweging alsof hij iets zeggen wilde, maar, om het gezelschap niet goed spreken kon.

„Is 't een geheim?” hernam de vader, terwijl mevrouw met gevoel van eigendomsregt haar gelaat naar den zoon wendde, en al de gasten regts en links keken, alsof zij volstrekt niet nieuwsgierig waren.

„Een geheim ... dat juist niet,” aarzelde Louis, „het is echter een nieuws dat mij zelve betreft, ik weet niet ... ik ben ...”

„Kom, spreek maar vrij uit,” hernam de vader. „De vrienden zijn allen bekend. Wat hebt ge te zeggen?”

„Welnu dan,” zeide Louis, „ik wilde u eene kleine verrassing bezorgen en om u te toonen dat ik mijn tijd, aan de akademie niet heb verwaarloosd, zoo kom ik u melden dat ik gisteren tot dokter in de beide regten gepromoveerd ben.”

't Was aardig om den indruk te zien dien deze laatste woorden op de toehoorders maakten. De heer burgemeester Pels stond op, en klopte den jongen zoo hartelijk op den schouder en herhaalde zoo beteekenend: „dokter in de beide regten!” dat de nieuwe dokter geen betere voldoening had kunnen wenschen. Mevrouw Pels was geheel agitatie; haar moederlijk hart klopte schier hoorbaar en, na den heer dokter verscheidene malen te hebben omhelsd, zag zij hare gasten rond als wilde zij zeggen: *Mijn eigen zoon is Meester geworden!*”

De predikant, die den jongen toen hij nog Louitje heette, de eerste gronden der Fransche en Latijnsche talen had

ingeprent, wenschte, evens als zijne gade, den jeugdigen rechtsgeleerde van harte geluk, terwijl mevrouw Strijknet met eene neiging betuigde dat mijnheer wel niets moest hebben *verzoomen*.

De kapitein had bij de omhelzing van moeder en zoon een weinig ruimte gemaakt en toonde mede zijne belangstelling door het aannemen eener militaire houding, welke echter minder des jongmans aandacht trok dan het lieve blosje dat Charlotte's wangen kleurde, toen zij hem met eene welluidende stem het: „Ik wensch u van harte geluk,” toesprak.

De komst van den zoon droeg zeer veel bij om het avondje bij den burgemeester te veraangename. De nieuw gepromoveerde had heel wat te vertellen en wist vooral de dames „keurig” bezig te houden met bijzonderheden van doorbraken als anderzins, en droeg ten slotte met een heldere stem het dichtstukje voor, dat de menschlievende van den Bergh ten behoeve der ongelukkigen ten beste gaf.

Terwijl het gesprek der oude heeren, door den kapitein aldus bestuurd, tot de Sebastopol-orde terug trad, en de kapitein beweerde dat de geheele inname geen d . . . . waard was — dat *hij* wel eens zien wou of ze *hem* er uit zouden houden; terwijl verder mevrouw Pels bij de Dominésche informeerde of Charlotte de prachtige doopjurk voor haar vriendin al af had, en mevrouw Strijknet nu eens naar de heeren en dan weder naar de dames luisterde en ten slotte bij zich zelve de opmerking maakte dat zij, nog zoo kort maar in het dorp, al aardig in de conversatie *kwiem*; terwijl allen zoo spraken, luisterden of dachten, sprak ook Louis, en wel, met Charlotte.

Bijna van denzelfden leeftijd, waren Charlotte en Louis te zamen opgegroeid. Te zamen hadden zij de eerste lessen op de dorpsschool genoten, en burgemeesters Louitje was steeds de verdediger of cavalier van dominés kleine Lotje geweest.

Louis was dertien en Charlotte veertien jaren oud, toen dat cavalierschap een einde nam, want, de jongen moest studeren, en Louis vertrok naar de kostschool te O. om later met vrucht aan de akademie zijne studiën te kunnen vervolgen.

Dat scheiden had den kinderen die zoo zeer aan elkander gewend waren, heel wat moeite gekost, en de lieve Charlotte schreide bitter, toen de goede Louis zoo ver van haar weg moest. Mevrouw Pels alleen verheugde zich zeer dat die intimiteit een einde ging nemen, want waarlijk, 't was nu nog kinderwerk, maar 't kon gevaarlijk voor later zijn. Charlotje was een lief en aanvallig meisje, maar de dochter van den dorpspredikant kon toch nimmer een partij voor haar zoon worden. Stap, eerlijk en goed, preekte waarlijk zoo slecht niet, doch, schoon niemand immer een cent aan hem te kort kwam, 't scheen maar een „kale” troep te zijn; het toilet der dominésche liet altijd veel te wenschen over, en 't was dus zeer goed dat Louitje wegkwam — met grooten moest men oppassen, met kinderen moest men voorzigtig zijn.

Louis was vertrokken; hij leerde vlijtig en kreeg al spoedig des zondags een jasje aan. De eerste vacantie welke hem van de kostschool in de ouderlijke woning terugvoerde, hereende hem ook met de lieve Charlotte die hij gansch niet vergeten had, doch, het volgende jaar toen hij op vijftienjarigen leeftijd terugkeerde, en zijn aardige Lotje als vroeger dacht terug te vinden, toen had hij geheel buiten den waard gerekend, want, in stede van het Lotje met jurk en broek te ontmoeten, trad hem in des predikants woning, bij het brengen zijner eerste visite, eene bevallige dame te gemoet, die nog wel degelijk Lotje was, doch niet het Lotje van vroeger, maar eene ontwikkelde, zestienjarige schoone, in één woord een mensch, en hij — was een kind.

Als vroeger was Charlotte voorkomend en spraakzaam

en scheen zij zelve niet te gevoelen, dat zij eene groote schrede op het levenspad was vooruitgegaan, terwijl de knaap althans in ligchaams-ontwikkeling verre bij haar ten achter stond. Louis daarentegen was heel niet op zijn gemak. Het gewone: „Lotje,” wilde hem maar niet van de lippen, en met een kleur als vuur, zat hij, en sprak maar weinig en gevoelde zich niet eerder verruimd, dan toen hij te huis gekomen door tranen, hij wist niet waarom, zijn hart had lucht gegeven.

Met genoegen bespeurde mevrouw Pels dat haar Louis de pastorijsmaatschappij maar zelden bezocht en de vriendin van vóórheen zorgvuldig ontweek.

Weder vertrok Louis naar de kostschool en weder keerde hij in den vacantie-tijd huiswaarts, doch de verwijdering tussehen hem en de speelnoot van vroegere dagen bleef bestaan, waarom...? omdat jongens van zestien tot negentien jaren tussehen mal en dwaas zijn, sommigen ultra pretentius, anderen ultra timide, en Louis Pels hij behoorde tot de laatsten en bleef zelfs als student tot zijn twintigste jaar ultra timide.

Stemde mevrouw Pels bij zich zelve, tegen eene, in haar brein ontkiemde verbindtenis der jongelieden, ook de verstandige predikant had van zijne zijde niets aangewend om eene genegenheid te bevorderen die met de hem bekende geldaristocratie der burgemeestersche, nimmer tot een gewenscht einde zou voeren.

Wat Louis betrof, zijn streven was in de laatste jaren naar den graad geweest dien hij thans had verworven, en zelfs in de jongst geledene vacantie, hield alleen zijne studie hem bezig en niets had verraden, dat hij der oude speelnoot een hart van innige en nimmer verflaauwde liefde toedroeg.

Louis was dokter in de beide regten, met deze voor zijne ouders zoo verrassende tijding kwam hij te huis en vond er het schoone en lieve meisje dat hij in stilte was

blijven beminnen en aan wier zijde hij zoo gaarne zijn levensweg zou vervolgen, en nu, — hij keuvelde met haar, en haar stem was zoo lief, hij zag haar in de heldere oogen, en zij — sloeg ze neêr; hij sprak van de school, van de jongens waartegen hij haar beschermde, van de appels die zij hem spaarde en schonk, en het was nu Louis niet, die verlegen was en kleurde, maar Charlotte, want — Louis sprak op zoo'n aardigen toon, en mevrouw Pels had al gedurig zoo vreemd tot haar opgezien.

De warme en koude wijn benevens de gebakjes waren met smaak genuttigd, en toen nu het uurtje van tien reeds lang was verstreken, noodigde mevrouw Pels haar gezelschap in het achtervertrek, waar het keurige opzet gereed stond.

Wat de jonge Pels, in den min verlichten gang waardoor men zich naar de achterkamer begaf, de schoone Charlotte in het oor fluisterde, weten wij niet, en of hij den arm dien hij haar wellevend had aangeboden, ook bijzonder drukte, weten wij evenmin, maar aan de blikken der innig bezorgde burgemeestersche ontging het niet, dat jufvrouw Charlotte van haar heerlijk tafeltje maar weinig gebruikte, en de jonge advocaat niets op zijn gemak scheen, dat hij, in stede van naast Charlotte te zitten, behalve zijne moeder, mevrouw Strijknet tot buurdame had, die, van alles eens proefde en telkens beweerde, dat het kostelijk *smiek*.

Het avondje liep ten einde, de gasten keerden huiswaarts en Louis verstoutte zich om de familie Stap tot aan de pastorie te vergezellen.

„Maar, lieve, wat zegt ge toch van onzen jongen?” zeide de burgemeester, toen hij met zijn gade het slaapvertrek betrad. „Ik zag wel dat Louis met ijver studeerde, maar dacht niet, dat hij ons reeds zoo spoedig met zijn dokto-rale bul zou verrassen.”

„Ja, ja,” zeide mevrouw, op een toon die juist niet opgewekt kon heeten.

„Ja, ja!” herhaalde mijnheer, „wat meent gij met dat ja, ja?”

„Wel, dat gij weër blind zijt,” antwoordde mevrouw. „Een lieve verrassing!”

„Maar zeg dan wat gij bedoelt” hernam de burgemeester, „gij zult toch, zoo wel als ik, regt tevreden over hem zijn; zoo binnen den tijd.”

„’t Is allemaal mooi en lief,” sprak mevrouw weder, „doch dat een oude kwaal weër schijnt uit te breken, is minder verblijdend.”

„Een oude kwaal...., in waarheid, ik begrijp er niets van,” zeide mijnheer.

„Nog eens, omdat gij stekeblind zijt,” hernam de gade gejaagd. „Hebt gij dan niet bespeurd, dat de jongen zoo lief met dat Lotje was,.... ik durf wel te wedden!..... ik ben er benaauwd van.”

Mevrouw had ijselijk veel aan benaauwdheden gesukkeld en eene opkomende benaauwdheid veroorzaakte den echtgenoot burgemeester, steeds ernstige bekommering.

„Och, maak u niet driftig,” zeide hij, haar spoedig een glas water gevende. „Misschien wel verbeelding. De jongen was vrolijk.... het eenige meisje...!”

„Ik word er benaauwd van,” herhaalde mevrouw, „Louis, „met *dat* meisje, ik wilde nog liever....”

Met zachte redenen zocht de burgemeester zijne gade tot kalmte te brengen, ten einde de benaauwdheid in aantogt te voorkomen. Voorheen mogt hij soms over eene verbindtenis van Louis met de predikants-dochter hebben gedacht of gesproken, bij de zichtbare verwijdering die later tusschen de jonge lieden plaats had, had dit denkbeeld hem geheel verlaten, en ofschoon hij voor zijn eenigen zoon, een meer bemiddeld meisje tot vrouw wenschte, was hij vooral nu, te zeer met den jongen ingenomen, om maar